

Bankovní produkty exportního financování

Monika Houšteká

ředitelka odboru financování obchodů České spořitelny

28. června 2011

PRODUKTY EXPORTNÍHO FINANCOVÁNÍ

- ✓ Předexportní (výrobní) financování
- ✓ Exportní financování
  - českému dodavateli (financování dodavatelských úvěrů)
  - zahraničnímu odběrateli (odběratelský úvěr)
- ✓ Forfaiting – odkupy pohledávek
- ✓ Projektové financování
- ✓ Financování investic českých podniků v zahraničí
- ✓ Bankovní záruky
- ✓ Dokumentární akreditivy a inkasa

PŘEDEXPORTNÍ FINANCOVÁNÍ

Poskytujeme na financování výroby pro vývoz:

- ✓ **Náklady na nákup materiálu a surovin kromě vedlejších pořizovacích nákladů (např. cla, poplatků, dopravného apod.)**
- ✓ **Přímé mzdové a provozní náklady**
- ✓ **Materiálové a výrobní režijní náklady včetně odpisů**
- ✓ **Další předvýrobní a výrobní náklady (např. subdodávky)**

EXPORTNÍ DODAVATELSKÝ ÚVĚR

Poskytujeme tuzemskému vývozci – našemu klientovi

- ✓ účelem je financování konkrétní exportní pohledávky klienta s odloženou splatností za zahraničním odběratelem na základě exportního kontraktu
- ✓ umožňuje promptní proplacení vývozních dodávek českého vývozce, přičemž český vývozce poskytuje odklad placení zahraničnímu kupujícímu (dovozci)

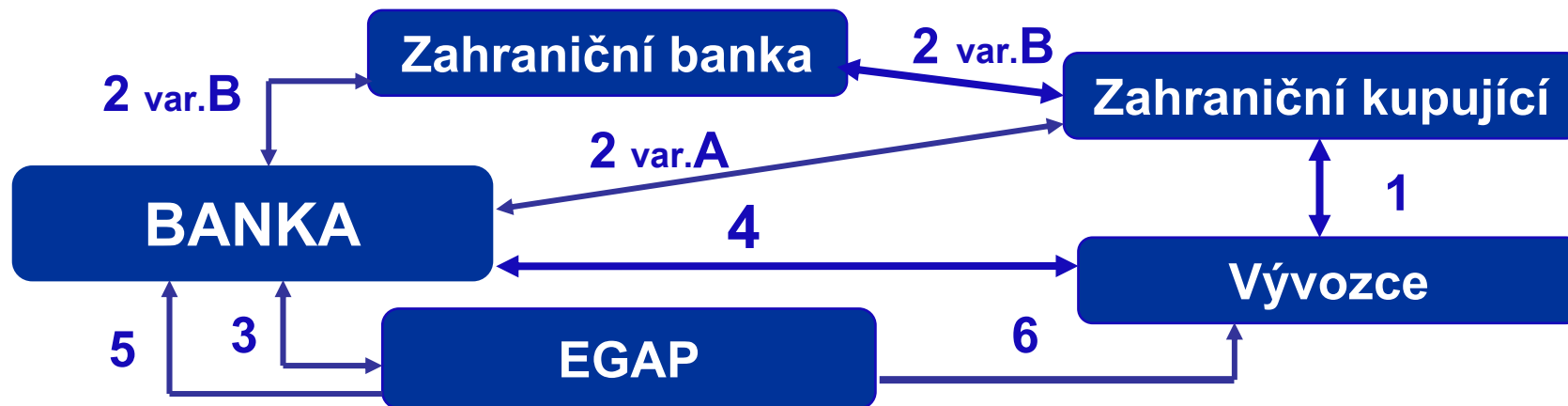
EXPORTNÍ ODBĚRATELSKÝ ÚVĚR

Poskytujeme přímo zahraničnímu kupujícímu nebo bance zahraničního kupujícího na základě úvěrové smlouvy

- pokud je úvěr poskytován na riziko dovozce, stává se dovozce na základě úvěrové smlouvy dlužníkem ČS
- v případě nedostatečné bonity dovozce lze poskytnout nepřímý odběratelský úvěr, kdy roli dlužníka přebírá banka dovozce
- ✓ Účelem úvěru je financování nákupu zboží a služeb dodávaných tuzemským vývozcem na základě vývozního kontraktu (minimálně 50 % hodnoty dodávaného zboží musí být českého původu)
- ✓ Umožňuje promptní proplacení vývozních dodávek přímo na účet českého vývozce (tj. peníze z čerpání úvěru neopustí ČR)

EXPORTNÍ ODBĚRATELSKÝ ÚVĚR (základní schéma)

1. Smlouva o vývozu mezi vývozcem a dovozcem (zahraničním kupujícím)
2. var. A) Smlouva o úvěru mezi tuzemskou bankou a dovozcem, tuzemská banka poskytuje dovozci úvěr na financování smlouvy o vývozu
var. B) Smlouva o úvěru mezi tuzemskou bankou a zahraniční bankou (banka dovozce), tuzemská banka poskytuje zahraniční bance úvěr, který je zahraniční bankou použit na financování smlouvy o vývozu pro jejího klienta (dovozce) formou úvěru.
3. Pojistná smlouva mezi bankou a EGAP (VPP D) zajišťující krytí komerčních a teritoriálních rizik poskytnutého úvěru.
4. Smlouva o úpravě vzájemných vztahů mezi bankou a vývozcem.
5. Pojistné plnění pojištěnému (tuzemské bance)
6. Možnost regresního postihu EGAP vývozci v případě, že tento zavinil pojistnou událost

FORFAITING – ODKUP POHLEDÁVKY

- ✓ postoupení pohledávky – účetní, směnečné, zajištěné akreditivem nebo zárukou
- ✓ bez zpětného postihu / se zpětným postihem vůči prodávajícímu nebo jeho předchůdcům
- ✓ na banku
- ✓ za úplatu
- ✓ před datem její splatnosti

PROJEKTOVÉ FINANCOVÁNÍ

- ✓ **Poskytujeme na financování především českých dodávek a souvisejících místních nákladů spojených s realizací projektů v zahraničí. Financování poskytujeme přímo na riziko daného projektu.**
- ✓ **Řídí se pravidly Konsensu OECD platnými pro poskytování odběratelských úvěrů, ale umožňuje určité úlevy, a to zejména v možnosti odkladu splátek až o 2 roky, v možnosti nastavení nepravidelného a nerovnoměrného režimu splácení v souladu s vývojem cash-flow daného projektu a v prodloužení splatnosti až na 14 let.**
- ✓ **Projekt musí být zastřešen zkušeným generálním dodavatelem, který nese zodpovědnost za úspěšné dokončení realizační fáze projektu.**
- ✓ **Investor musí vložit do projektu minimálně 20 - 30 % z vlastních zdrojů.**
- ✓ **Projekt musí mít smluvně zajištěn odbyt přijatelný pro financující banku i EGAP.**

FINANCOVÁNÍ INVESTIC V ZAHRANIČÍ

- ✓ Poskytujeme na **financování investic českých subjektů v zahraničí**, a to zejména na pořízení dlouhodobého hmotného, nehmotného či finančního majetku zahraniční společnosti, na rozšíření zásob zahraniční společnosti nebo na její provozní financování.
- ✓ Vyžaduje **silného investora** schopného nést odpovědnost (ve formě ručení) za komerční rizika investice a vložit do investice potřebný objem vlastních zdrojů. (Zpravidla je vyžadováno **20 - 30 % vlastních prostředků**.)
- ✓ Investice musí být realizována/provozována **minimálně po dobu 3 let**.
- ✓ Toto financování může být na rozdíl od odběratelského úvěru použito i na krytí DPH, cla a na krytí dodávek, které nejsou českého původu.
- ✓ Lze použít i na developerské projekty, pokud vlastní zdroje a předprodej (nebo předpronájem) nemovitostí pokrývá v součtu alespoň 50 % z hodnoty projektu.

BANKOVNÍ ZÁRUKY

- ✓ zajišťovací **instrument**
- ✓ **kvalitní zajištění** rizik vyplývajících ze závazkových vztahů klienta
- ✓ **univerzální** zajištění prakticky jakéhokoliv rizika
- ✓ musí mít **písemnou** formu
- ✓ **není** to cenný papír

ZÁRUKY V EXPORTNÍM FINANCOVÁNÍ

---

1. **záruka za nabídku** (vádium, bid bond, tender bond)

- ✓ zadavatel může požadovat k zajištění plnění povinností vyplývajících z účasti v zadávacím řízení tzv. **jistotu**, a to ve formě:
  - a) **bankovní záruky**
  - b) složení peněžní částky na účet zadavatele
- ✓ bankovní záruka je vyplatitelná v případě, že vybraný uchazeč:
  - a) zrušil nebo změnil svou nabídku
  - b) odmítl uzavřít smlouvu
  - c) neposkytl součinnost k uzavření smlouvy

ZÁRUKY V EXPORTNÍM FINANCOVÁNÍ

---

2. záruka za vrácení akontace (záruka za vrácení platu předem, akontační záruka, advance payment guarantee)

- ✓ využívá se u smluv, kde je **dohodnuta platba předem** a za její **vrácení je požadována bankovní záruka**
- ✓ zavazujeme se, že vyplatíme požadovanou částku objednateli, jestliže zhotovitel nesplní své závazky ze smlouvy a akontaci či její část nevrátí

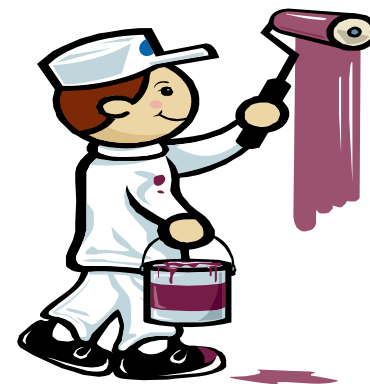

ZÁRUKY V EXPORTNÍM FINANCOVÁNÍ

---

3. záruka za dobré provedení díla (záruka za kauci, kauční záruka, performance bond)

- ✓ slouží jako zajištění *řádného a včasného provedení díla*
- ✓ je vystavována obvykle ve výši *5 – 10 % z ceny díla*

ZÁRUKY V EXPORTNÍM FINANCOVÁNÍ

---

4. záruka za zádržné (za vrácení akontovaného zádržného, retention bond)

- ✓ využívá se u smluv, kde je stanovena určitá výše **zadržené částky**, která může být nahrazena bankovní zárukou za vrácení akontovaného zádržného v případě nesplnění smluvních povinností zhotovitele během **záruční doby**
- ✓ zavazujeme se, že vyplatíme požadovanou částku objednateli, jestliže zhotovitel nesplní smluvní povinnosti (odstraňování vad atd.)
- ✓ nejčastěji dlouhodobá záruka

5. záruka za záruční dobu (za splnění podmínek v záruční době, warranty bond)

- ✓ poskytuje se v případech, kdy je dle podmínek smlouvy požadováno zajištění **řádného odstraňování vad a nedodělků v záruční době**
- ✓ její výše činí obvykle 2 – 5 % z ceny díla
- ✓ zavazujeme se, že vyplatíme objednateli požadovanou částku tehdy, pokud zhotovitel nesplní své smluvní povinnosti během záruční doby
- ✓ záruka bývá platná **5 – 10 a více let** – dlouhodobá záruka

DOKUMENTÁRNÍ AKREDITIV

Písemný závazek banky poskytnout plnění oprávněnému (příjemci), za předpokladu, že oprávněný předloží akreditivem požadované dokumenty v souladu s termíny a podmínkami stanovenými v akreditivu:

- ✓ dokumentární povaha
- ✓ plnění proti dokumentům bez postihu na příjemce
- ✓ nezávislost na smluvních vztazích mezi příkazcem (kupujícím) a oprávněným (prodávajícím)
- ✓ nezávislost na smluvních vztazích mezi vystavující bankou a příkazcem
- ✓ zabýváme se pouze dokumenty, nikoli zbožím
- ✓ neodvolatelnost – akreditiv nemůže být změněn ani zrušen bez souhlasu příjemce a příp. potvrzující banky (odvolatelné akreditivy se v praxi nevyskytují a aktuální akreditivní pravidla a praxe s nimi nepočítají)
- ✓ dokumentární akreditiv importní (vystavený bankou ve prospěch dodavatele)
- ✓ dokumentární akreditiv exportní (vystavený bankou odběratele ve prospěch našeho klienta - exportéra) – avizujeme ho našemu klientovi, příp. potvrdíme (přebíráme tím závazek zaplatit), posíláme dokumenty vystavující bance a přijímáme platbu

DOKUMENTÁRNÍ AKREDITIV

Výhody pro kupujícího:

- ✓ jistota, že bude zaplaceno až po splnění podmínek stanovených kupujícím
- ✓ umožňuje provádění obchodních transakcí mezi partnery, kteří se málo znají
- ✓ umožňuje financovat reexportní operace bez vlastních prostředků – převoditelné a back-to-back akreditivy

Výhody pro prodávajícího:

- ✓ eliminace rizika nepřevzetí zboží – jistota zaplacení, pokud jsou splněny podmínky akreditivu
- ✓ eliminace teritoriálního rizika v případě potvrzení akreditivu (nebo jeho pojištění)
- ✓ možnost odkoupení pohledávky z akreditivu s odloženou splatností – forfaiting akreditivu bankou
- ✓ možnost financování subdodávek – postoupení výnosu, převod akreditivu, back-to-back akreditiv

DOKUMENTÁRNÍ INKASO

- ✓ nakládání banky s dokumenty na základě přijatých instrukcí za účelem vydání dokumentů proti stanovenému inkasnímu úkonu
- ✓ jednáme pouze na základě příkazu prodávajícího
- ✓ pracujeme s doklady, nikoli se zbožím
- ✓ nevstupujeme do žádných dalších závazků
- ✓ neeliminuje riziko neodebrání zboží
- ✓ **dokumentární inkaso**
  - inkaso obchodních dokumentů (mohou být doprovázeny směnkou)
    - dokumenty proti zaplacení (D/P, CAD)
    - dokumenty proti akceptaci směnky (D/A)
    - dokumenty proti jiným úkonům (např. vystavení směnky vlastní, avalu směnky apod.)
- ✓ **směnečné inkaso**
  - inkaso samotného finančního dokumentu (směnky)

MINIMALIZACE RIZIK - POJIŠTĚNÍ

V oblasti pojištění využíváme zejména:

- ✓ **pojištění se státní podporou** - poskytováno pro obchody nepojistitelné na komerční bázi.
  - pojišťuje se celá škála produktů od dodavatelských úvěrů, předexportních úvěrů, záruk a akreditivů, odběratelských úvěrů po pojišťování investic českých právnických osob
    - EGAP, a.s.

- ✓ **komerční pojištění** – vývoz i tuzemsko
  - pojišťují se pohledávky
    - KUPEG, a.s.
    - ATRADIUS
    - EULER HERMES

MINIMALIZACE RIZIK – KONTROLNÍ SPOLEČNOSTI

Při financování obchodních transakcí většího rozsahu – kontrola procesu a stavu výroby/výstavby v souladu s harmonogramem, kontrola účelovosti čerpání úvěru dle podmínek úvěrové smlouvy atd.

✓ **SGS Czech Republic, s.r.o.**

✓ **BUREAU VERITAS CZECH REPUBLIC, spol. s r.o.**

✓ **KONTROL-INSPEKT s.r.o.**

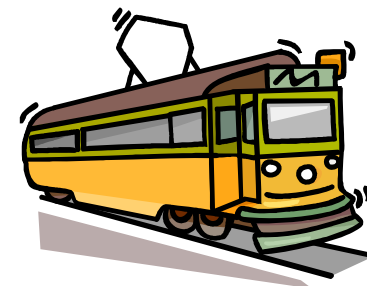

PŘÍKLADY EXPORTNÍHO FINANCOVÁNÍ

Financování vývozu:

- ✓ důlního zařízení na Ukrajinu
- ✓ tramvají do Bosny a Hercegoviny
- ✓ vrtulníků do USA
- ✓ komponentů pro letecký průmysl do Itálie
- ✓ chladících věží do Ruska
- ✓ vstřikovacích čerpadel do Běloruska
- ✓ automobilů do mnoha zemí
- ✓ neopracovaných usní a pletacích strojů do Indie aj.

KONTAKTY

Ing. Monika Houštická

ředitelka odboru financování obchodů

Tel: 956 714 011

E-mail: mhoustecka@csas.cz

Lenka Tomanová, MBA

vedoucí oddělení strukturovaného financování obchodů

Tel: 956 714 020

E-mail: ltomanova@csas.cz

Ing. Světlana Farská

vedoucí oddělení bankovní záruky

Tel: 956 714 034

E-mail: sfarska@csas.cz

Ing. Radek Dobáš

vedoucí oddělení dokumentární platby

Tel: 956 714 027

E-mail: rdobas@csas.cz